

Referanser:

Arkivsak: 23/00465-12

Budsjett 2024 - rettssubjektet Den norske kirke

Sammendrag

I statsbudsjett 2024 foreslår Barne- og familiedepartementet (Bfd) et rammetilskudd på 2 573 mill.kr. Målt mot revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2023 er dette en økning på 123 mill. kr eller 5,03%.

Hensyntatt at tilskuddet inkluderer midler til pensjon på 20 mill. kr er den øvrige økningen på 4,21%.

Pensjonsprognosen fra SPK for 2024 er på 264,4 mill. kr. Den tilsvarende prognosen fra SPK året i forveien var opprinnelig på 163,9 mill. kr. Den store økningen i pensjonsutgifter har gjort det utfordrende for administrasjonen å legge frem et budsjett i balanse.

Kirkerådet har i mai-møtet bedt om at administrasjonen fremlegger et budsjett i balanse.

Budsjettforslaget er på 2 616 mill. kr og et underskudd på 42,8 mill. kr.

Økonomiutvalget har drøftet og anbefaler budsjettforslaget. Utvalget understreker samtidig «at selv om det budsjetteres med et underskudd bør det likevel være en målsetning at budsjettet skal gå i balanse. Å se på muligheter for effektivisering og kostnadskutt der dette er mulig, vil være viktig i 2024 og videre».

Forslag til vedtakspunkt 1 er et vedtak om fordeling mellom de ulike enhetene i rettssubjektet Den norske kirke. Vedtaket viser også fordelingen mellom de tre budsjettgruppene. Forslag til vedtakspunktene 3 til 5 er budsjettvedtak for 110 felleskostnader, 120 Kirkerådets sekretariat og 130 Bispemøtets sekretariat. Det følger av budsjettforslagets underskudd at summen av budsjettvedtakene under punktene 3-5 er større enn vedtakspunkt 1.

Endelig statsbudsjett vedtas av Stortinget 4. desember. Dersom stortingsbehandlingen fører til endringer i tilskuddet til Den norske kirke vil det bli fremmet forslag til revidert budsjett fra administrasjonen

Forslag til vedtak

1

Basert på mottatt statstilskudd for 2024 vedtar Kirkerådet følgende fordeling på de ulike enhetene og budsjettgruppene:

Fordeling 2024 - budsjettgrupper						Etter RNB
	<i>pr 16.11.23</i>	Dnk-	Dnk-	Tilskudd	Forslag	Til sml
	<i>hele 1000kr</i>	drift 1	tilskudd 2	andre 3	2024	år 2023
110	rDnk	405 802	3 409	49 757	458 968	418 889
120	Kirkerådet	125 471	8 731		134 202	127 773
130	Bispemøtet	11 108			11 108	10 659
		542 381	12 140	49 757	604 278	557 321
210	Oslo	171 725	60 071		231 796	222 485
220	Borg	146 269	67 488		213 757	205 739
230	Hamar	123 313	43 504		166 817	160 544
240	Tunsberg	120 890	47 311		168 201	161 902
250	Agder & Telem	137 295	51 303		188 598	181 420
260	Stavanger	117 376	56 544		173 920	166 411
270	Bjærgvin	172 283	71 093		243 376	234 092
280	Møre	86 128	36 167		122 295	117 763
290	Nidaros	133 009	54 932		187 941	180 870
300	Sør-Hålogaland	91 589	38 973		130 562	125 658
310	Nord-Hålogaland	99 459	36 436		135 895	130 259
311	Svalbard	6 000			6 000	5 750
		1 405 336	563 822	0	1 969 158	1 892 893
	Sum	1 947 717	575 962	49 757	2 573 436	2 450 214

2

Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2024 for rettssubjektet Den norske kirke. Budsjettet har en underbalanse på 42,8 mill.kr.

Hele Dnk budsjett	Bud 2024
<i>pr 16.11.23</i>	
Mottatt statstilskudd	-2 573 435
Sum driftsinntekter	-2 573 435
Tilskudd	625 718
Lønn og driftskostnader	2 027 490
Sum driftsutgifter	2 653 208
Finansinntekter	-37 000
Resultat/underskudd	42 773

3

Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2024 for rettssubjektet Den norske kirke, prefiks 110, med netto budsjetterte kostnader på 526,5 mill. kr.

4

Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2024 for Kirkerådet, prefiks 120, med netto budsjetterte kostnader på 108 mill. kr.

5

Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2024 for Bispemøtet, prefiks 130, med netto budsjetterte kostnader på 12,6 mill. kr.

6

Kirkerådet ber administrasjonen om å arbeide aktivt med kostnadskutt og effektivisering for å få ned merforbruket.

Saksorientering

Bakgrunn

1 Inntekter

1.1 Innledning

Den norske kirke mottar årlig offentlig tilskudd i størrelse 6,38 mrd. kr.¹⁾ Over statsbudsjettet ble det bevilget 2,32 mrd. kr, og via kommunene 4,06 mrd. kr.

2024 er det åttende driftsåret Den norske kirke er et selvstendig rettssubjekt og mottar rammetilskudd fra staten for å dekke driften av de sentralkirkelige rådene og bispedømmerådene.

1) Dette er tall fra 2022, kilde Prop 1S statsbudsjett 2024.

1.2 Forslag til statsbudsjett 2024

Forslaget til statsbudsjett 2024 fra regjeringen ble fremlagt 6.oktober. Målt mot saldert budsjett 2023 har rammetilskuddet på post 70 en økning på 7,3 %. Målt mot revidert nasjonalbudsjett 2023 (RNB), fremlagt i mai, er økningen 5,03%.

Kap 880 Den norske kyrkja - budsjettforslag 2024					
Post	Nemning		Regnskap 2022	Saldert 2023	Forslag 2024
70	Rammetilskot til Dnk		2 323 839	2 393 344	2 567 435
71	Tilskot til Sjømannskyrkja		110 777	112 921	120 143
	<i>Sum kap 0880</i>		<i>2 434 616</i>	<i>2 506 265</i>	<i>2 687 578</i>

I rammetilskuddet inngår midler til pensjon på 20 mill. kr. Det vises til pkt 2.3

1.3 Målene for tros- og livssynspolitikken

Målene for tros- og livssynspolitikken for 2024 er formulert i Prop 1S, og har de samme formuleringene som fjoråret:

Finansieringa av Den norske kyrkja skal leggje til rette for at kyrkja framleis kan vere ei folkekyrkje med ei sterk lokal forankring. Dei som er medlemmer av kyrkja, skal kunne ta del i gudstenester og kyrkjelege handlingar der dei bur. Ei folkekyrkje er kjenneteikna av at folk sluttar opp om kyrkja, og at ho er synleg i lokalsamfunna, både som trussamfunn og som kulturberar. Dette byggjer på at prestetenesta har gode vilkår, og at kyrkjebygga blir haldne i hevd. Det er òg viktig at dei kyrkjelege organa har legitimitet og forankring hos medlemmene. Då er det ein føresetnad at det blir gjennomført demokratiske val i kyrkja.

Oppgåva til staten er å gi kyrkja høvelege rettslege rammer og føreseielege økonomiske rammer for arbeidet sitt, slik at kyrkja kan halde fram som ei demokratisk folkekyrkje. Strategiar og tiltak for å nå målet må kyrkja sjølv forme ut. På bakgrunn av dette har departementet sett dette målet for løyvingane til Den norske kyrkja:

- Den norske kyrkja skal vere ei landsdekkjande, sjølvstendig og demokratisk folkekyrkje.

1.4 Inntektene til Den norske kirke

Inkludert bevilgningen til Svalbard kirke utgjør de samlede inntekter til Den norske kirke 2,57 mrd. kr slik tabellen under viser.

Inntekter 2024 målt mot RNB 2023 (mai)					
Ref	Nemning	RNB 2023	Forslag 2024	Endring	
70	Rammetilskudd til Dnk	2 444 464	2 567 435	122 971	5,03 %
Justis	Tilskudd til Svalbard kirke	5 750	6 000	250	
	<i>Sum forventet inntekt</i>	<i>2 450 214</i>	<i>2 573 435</i>	<i>123 221</i>	

1.5 Endelig statsbudsjett

Endelig statsbudsjett skal etter planen vedtas av Stortinget 4. desember 2023.

2 Fordeling av mottatt tilskudd

2.1 Kirkens budsjettreglement

I henhold til budsjettreglementet skal budsjettet ha følgende inndeling:

Gruppe 1	Den norske kirke - drift
Gruppe 2	Den norske kirke - tilskudd
Gruppe 3	Tilskudd til andre

Budsjettgruppe 1 gjelder midler til disposisjon for Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene.

Budsjettgruppe 2 gjelder tilskudd som skal videreformidles til menighetene for aktiviteter til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk mv, samt tilskudd til Nidaros og Oslo domkirker.

Budsjettgruppe 3 omfatter to grupper; hhv midler til 1) internasjonale og økumeniske organisasjoner, og 2) andre institusjoner og kirkelige formål.

2.2 Kirkemøtets anbefalte ramme

Kirkemøtet behandlet i august forslaget om fordeling av midler for 2024, og vedtok at «Kirkemøtet fordeler forventet rammetilskudd for 2024 med samme fordeling mellom drift og tilskudd som i 2023».

2.3 Fordeling pr budsjettgruppe

Bevilgningen til Den norske kirke inkluderer et tilskudd på 20 mill. kr til pensjon slik at øvrig tildelingsøkning er 4,21% når man sammenligner mot budsjett 2023, etter RNB-økningen.

Beregning	År 2024	År 2023	Økning	
2024-vekst	inntekt	e RNB	NOK	%
Brutto	2 573 435	2 450 214	123 221	5,03 %
Hvorav pensjon	-20 000			
Netto	2 553 435	2 450 214	103 221	4,21 %

Det følger av dette at de ulike budsjettgruppene er i fordelingen gitt en økning på 4,21%.

Fordeling av midler	År 2023		År 2024	
	Tilskudd	Fordelt	Tilskudd	Fordelt
Alle tall hele 1000 kr				
Statsbudsjett rammetilskudd	2 393 344			16.11.23
Tillegg via revidert nasj.budsjett	51 120			
Sum statsbudsjett	2 444 464		2 567 435	
Tilskudd til Svalbard	5 750		6 000	
Gruppe 1 - Dnk drift *		1 850 735		1 947 717
Gruppe 2 - Dnk tilskudd		552 691		575 961
Gruppe 3 - Tilskudd andre		46 788		49 757
Totalt	2 450 214	2 450 214	2 573 435	2 573 435
2023*: trekk for akkumulert merforbruk 3 784 gir netto 1 846 951 for budsjettgruppe 1				
År 2023 er etter RNB; jfr tildelingsbrev 16.6.23, sum 2 446 430. Opprinnelig budsjett var på 2 399 094				

2.4 Fordeling av tilskudd pr enhet

Tilskuddene er fordelt pr enhet slik tabellen under viser.

Fordeling 2024 - budsjettgrupper						Etter RNB
	<i>pr 16.11.23</i>	Dnk-	Dnk-	Tilskudd	Forslag	Til sml
	<i>hele 1000kr</i>	drift 1	tilskudd 2	andre 3	2024	år 2023
110	rDnk	405 802	3 409	49 757	458 968	418 889
120	Kirkerådet	125 471	8 731		134 202	127 773
130	Bispemøtet	11 108			11 108	10 659
		542 381	12 140	49 757	604 278	557 321
210	Oslo	171 725	60 071		231 796	222 485
220	Borg	146 269	67 488		213 757	205 739
230	Hamar	123 313	43 504		166 817	160 544
240	Tunsberg	120 890	47 311		168 201	161 902
250	Agder & Telem	137 295	51 303		188 598	181 420
260	Stavanger	117 376	56 544		173 920	166 411
270	Bjørgvin	172 283	71 093		243 376	234 092
280	Møre	86 128	36 167		122 295	117 763
290	Nidaros	133 009	54 932		187 941	180 870
300	Sør-Hålogaland	91 589	38 973		130 562	125 658
310	Nord-Hålogaland	99 459	36 436		135 895	130 259
311	Svalbard	6 000			6 000	5 750
		1 405 336	563 822	0	1 969 158	1 892 893
	Sum	1 947 717	575 962	49 757	2 573 436	2 450 214

Det er gjort følgende endringer for bispedømmerådene:

Finansiert ved at alle bispedømmer er trukket forholdsmessig:

- Oslo bispedømme har fått tildelt kr 900 000 med helårsvirkning til samisk prest i Sør-Norge.
- Nord-Hålogaland bispedømme har fått tildelt kr 530 000 med helårsvirkning til 50% stilling for oppfølging av sannhet- og forsoningskommisjonen.

Finansiert ved bruk av tildeling fra revidert nasjonalbudsjett 2023:

- Stavanger bispedømme har fått tildelt kr 1 050 000 med helårsvirkning til pilegrimsprest på Vestlandet.
- Det er videre i Kirkerådets budsjett avsatt kr 1 050 000 til nettprest med helårsvirkning.

3 Prioriteringer

Kirkerådets møte i mai behandlet overordnede føringer for budsjett 2024; jfr KR 41/23, og det ble gjort følgende vedtak:

1. Kirkerådet (KR) ber sekretariatet fremlegge et budsjett for 2024 i balanse.
2. KR ber om at sekretariatet prioriterer aldersgruppen 0-30 i tråd med signalene som ble gitt i møtet.

3. KR ber om at sekretariatet også prioriterer kirken som organisasjon (inkludert digitalisering og rekruttering) for på den måten å legge til rette for at kirken kan utføre sitt oppdrag på best mulig måte.

4 Kirkens økonomi

4.1 Regnskapsåret 2022

Årsregnskap 2022 ble fastsatt og godkjent i Kirkerådets møte 25. mars d.å. Resultatet ble et overskudd (mindreforbruk) på 1,2 mill. kr. Overskuddet ble tilført opptjent egenkapital.

4.2 Egenkapitalen

Ved utgangen av 2022 hadde Den norske kirke en egenkapital på 373 mill. kr hvorav innskutt egenkapital 119 mill. og 254 mill. opptjent egenkapital.

Kirkerådet har i KR 62/16 formulert mål om egenkapital på 20% av omsetningen. Gitt at vi definerer inntekter lik mottatt offentlig støtte betyr dette et mål i størrelse 480 mill. kr ved inngangen til 2023. Dette målet er ikke nådd.

4.3 Reserver hos bispedømmerådene

I opptjent egenkapital inngår reserver hos bispedømmerådene på til sammen 52,6 mill. kr. Av disse har 38,8 mill. eller 74% oppstått gjennom mindreforbruk av driftsmidler, og de øvrige 26% fra tilskudd.

Kirkerådet har begrenset adgangen for bispedømmerådene å bygge opp slike reserver. Det er vedtatt en øvre grense for akkumulert mindreforbruk lik 3% av årets tildeling; jfr KR 52/21. Det er ventet at de akkumulerte reservene reduseres i 2023 gjennom merforbruk.

4.4 Inneværende år

Budsjett 2023 har blitt justert gjennom budsjettåret. Etter revidert nasjonalbudsjett (RNB) i mai 2023 ble rammetilskuddet til Dnk økt med 51,1 mill. kr.

Ledelsen får månedlige økonomirapporter. Pr september har Dnk et samlet merforbruk for lønns- og driftsutgiftene på 75,8 mill. kr eller -5,6%. Merforbruket skyldes uventet høy pensjonsfaktura fra SPK i fjerde termin. Når vi ser bort fra pensjonseffekten har disse utgiftene en besparelse på 0,8% eller 10,9 mill. kr.

Dnk-samlet resultat pr 30.9 uten pensjonsavviket					
Personale	Hvorav	Avvik	Drifts	Lønns- & drift	
avvik	pensjon	u/pensjon	utg	uten pensjon	
-74 028	-86 717	12 689	-1 773	10 916	0,8 %

Basert på resultatutviklingen så langt i år er det grunn til å tro at samlet årsunderskudd kan bli i størrelse 70-80 mill. kr. Dette hviler på følgende anslag:

- Lønns- og driftsutgifter uten pensjon: mindreforbruk 10 mill. kr
- Pensjonskostnadene: overskridelse 100-110 mill. kr
- Finansinntekter: merinntekter 20 mill. kr
- Tilskudd i overenstemmelse med årsbudsjett

Den viktigste usikkerhetsfaktoren i estimatet er bispedømmenes bruk av akkumulerte reserver.

5 Makroøkonomi

5.1 Lønnsvekst

I statsbudsjett 2024 legger regjeringen til grunn en årslønnsvekst på 4,9% for 2024 (og 5,5% inneværende år).

Forventningsundersøkelsen fra Norges Bank i august viser at lønnsforventningen for 2024 er på 5% og på vei opp. Særlig gjelder dette blant partene i arbeidslivet hvor arbeidstaker-organisasjonene forventer 5,4%. Blant arbeidsgiverne er tallet 4,6%.

5.2 Prisvekst

I forhold til forventet prisvekst forventer regjeringen en vekst på 3,8% neste år (og 6% inneværende år).

Pris- og lønnsveksten i kommunesektoren (deflator) blir anslått for 2024 anslått til 4,3%; jfr *Prop 1S Statsbudsjett Kommunal- og distriktsdept.*

5.3 Renteutviklingen

Styringsrenten er nå på det høyeste nivå siden 2008. Gjennom 2022 hevet Norges Bank styringsrenten fra 0,25% til 2,75% og den har blitt videre hevet i 2023 til 4,25%. Rentebanen fra september indikerer at styringsrenten vil bli liggende rundt 4,5% gjennom neste år, jfr Meld.St.1 Nasjonalbudsjettet. Norges Bank bruker styringsrenten for å nå målet om en prisvekst på 2%.

6 Forslag til årsbudsjett 2024

6.1 Nøkkeltall budsjett

Budsjettforslaget har en total kostnadsramme på 2 616 mill. kr og et underskudd på 42,8 mill. kr.

Budsjettforslag 2024		
<i>pr 16.11.23</i>		Bud 24
Nasjonale funksjoner/ råd	647 051	24,7 %
Bispedømmerådene	1 969 157	75,3 %
Samlet	2 616 208	
Inntekter	-2 573 435	
Resultat/underskudd	42 773	

6.2 Budsjettert resultatoppstilling

Gruppert etter inntekts- og utgiftsarter kan resultatet vises slik:

Hele Dnk budsjett		Bud 2024
<i>pr 16.11.23</i>		
Mottatt statstilskudd		-2 573 435
Sum driftsinntekter		-2 573 435
Tilskudd		625 718
Lønn og driftskostnader		2 027 490
Sum driftsutgifter		2 653 208
Finansinntekter		-37 000
Resultat/underskudd		42 773

Da bispedømmerådene på dette tidspunkt ikke har ferdigstilt sine budsjetter er fordelingen mellom lønn og driftsutgifter ikke kjent. Disse kostnadene er derfor i denne oppstillingen slått sammen. Tilskudd er i oppstillingen definert som tilskudd iht. budsjettgruppene 2 og 3.

6.3 Budsjettprosessen

Budsjettforslaget er forankret gjennom drøftelser i økonomiutvalget, stiftsdirektørmøte og i Kirkerådets ledermøter. Sentralt kontaktmøte og Arbeidsmiljøutvalget har fått informasjon om budsjettet. Et foreløpig budsjettnotat har ligget til grunn for drøftelsene og forankringen.

Høy pensjonsprognose har gjort det krevende å utarbeide et budsjett i balanse. Interne budsjettutkast har vært grunnlag for drøftelser i lederfora. Budsjettet er i løpet av disse prosessene redusert i størrelse 30 mill. kr. Dette er likevel ikke tilstrekkelig for å bringe budsjettet i balanse.

7 Digitalisering

Kirken har de siste årene satset mye på digitalisering gjennom å etablere flere felles løsninger og samle kirkens kjernedata i disse løsningene. Digitalisering krever et vedvarende økonomisk løft og budsjettnivået har ligget i størrelse 90-100 mill. kr. Kirkerådets vedtak fra mai d.å bekrefter at Dnk også for 2024 skal prioritere kirken som organisasjon, herunder digitalisering.

7.1 Samlede digitale aktiviteter

Oppstillingen under viser årets budsjett for digitale aktiviteter på tvers av alle koststeder. I sum utgjør budsjettforslaget 93,5 mill. kr. Av disse tilhører 40 mill. kr koststedet *digitalisering* og 16 mill. kr koststedet *kommunikasjon*. Øvrige digitaliseringsprosjekter tilhører andre seksjoner og avdelinger.

Digitale aktiviteter på tvers av koststeder	Budsjett	Budsjett	Kost- sted
	år 2023	år 2024	
14.11.2023	KR des 22		
Ansatt-og org.register (ANSORG)	16 800	16 882	DIG
Kirkens lokale skrivebord (KLS)	15 000	11 500	DIG
Plattform for skytjenester	4 300	9 021	DIG
Kirkelige handlinger og aktiviteter	2 000	6 941	KF
Medlemsregister	13 850	13 686	Medl
Sak-,arkiv, møteløsning Dnk360	2 200	2 623	FA
Lønn-,personal- og regnskap(LPR)	1 800	525	FØ
Læringsplattform	650	734	HR
Varsling og avvik		1 468	HR
Nøkkeltall og statistikk	5 000	6 343	ØV
Kirka vår - samlet plan	6 000	5 245	KF
Frivillighet		0	
Kirkens nettsider	15 800	16 043	KOS
Intranett	2 200	500	DIG
Innsamling og givertjeneste	500	1 000	ØV
Rådgivning og digitalisering	2 800	1 000	DIG
Nye felles løsninger		0	
Sum A	88 900	93 511	
Digitalt forhåndvalg	7 500	0	
Sum B - budjett 2024	96 400	93 511	

7.2 De største prosjektene

I kirkens siste årsrapport under kapittelet *Viktige prosesser for kirken* introduseres noen av digitaliseringsprosjektene på denne måten: *Skjerikirken.no* gjør det enkelt for publikum å finne informasjon om arrangementer. Planverktøyet *Kirka vår* gir støtte til et godt strategiarbeid i menighetsrådene. ANSORG, eller *Ansatt- og organisasjonsregisteret*, gir oversikt over kirkens struktur og ansatte. *Medlemsregisteret* er et robust register med høy datakvalitet. *Læringsplattformen* gir lett tilgjengelig opplæring. *Dnk360* er et funksjonsrikt verktøy for sak,- arkiv- og rådsarbeid. Felles *lønn-, personal- og regnskapssystemer* (LPR) gir enklere drift og administrasjon. Løsning for *nøkkeltall og statistikk* skal redusere tidsbruk på rapportering og gir tilgjengelige tall lokalt, regionalt og nasjonalt. *Kirkens nettsider* formidler tro, inviterer til fellesskap og inspirasjon til deltakelse.

8 Andre større budsjettposter

8.1 Finans

Finans omfatter avkastning fra plassert overskuddslikviditet. Dette gjelder både renteinntekter fra bankinnskudd i Sparebanken Sør, og realiserte gevinster fra salg av fond i finansporteføljen.

8.1.1 Bankrenter

Det økende rentenivået gjør at budsjettet for renteinntekter er økt til 30 mill. kr. Dette er en økning på 9 mill. kr i forhold til budsjett 2023. Rentenivået er knyttet til NIBOR 3 mnd som pr sept er på 4,73 %.

FINANS	Regnskap	Budsjettutvikling	
Bankrenter	pr sept 23	År 2023	År 2024
Innskudd snitt			600 000
Rentenivå snitt			5,0 %
Budsjett renter	15 749	21 000	30 000
<i>Regnskap pr sept</i>	<i>28 870</i>		
<i>Merinntekt pr sept</i>	<i>13 121</i>		

8.1.2 Finansinntekter

Dnk har plassert overskuddslikviditet i en fondsportefølje i samarbeid med investeringsrådgiver Grieg Investor. Markedsverdien er i størrelse 360 mill. kr. Strategien er langsiktig og det gjøres normalt ikke uttak, og det skjer få salg/realisasjon. Siden det er bare realiserte gevinster som regnskapsføres har Dnk normalt ikke budsjettert med inntekter fra porteføljen. For 2024 er det budsjettert med finansinntekter på 7 mill. kr da det skal skje et nedsalg av norske aksjefond som ledd i målsettingen om fossilfri portefølje.

8.2 Pensjon

Pensjonskostnaden belastes i sin helhet sentralt, selv om den største andelen oppstår i bispedømmerådene. Pensjon føres på rettssubjektet Den norske kirke, prefiks 110.

8.2.1 Flerårige SPK-prognoser

Prognosene fra SPK utgjør hovedelementet i pensjonskostnadene. Disse prognosene har hatt store variasjoner fra år til år; jfr tabell under.

SPK	ÅR 2022		ÅR 2023		År 2024
	Prognose	Oppdatert	Prognose	Oppdatert	Prognose
Mill kr	211,0	208,5	163,9	171,1	264,4
Lønnsvekst	3,1 %	3,2 %	3,8 %	4,7 %	4,5 %
Prognosene forutsetter en lønnsvekst som igjen er basert på anslag fra SSB					

8.2.2 Pensjonsbudsjett 2024

Gjeldende SPK-prognose for 2024 er på 264,4 mill. kr. Til sammenligning er inneværende års opprinnelige prognose på 163,9 mill. kr. Med dette som utgangspunkt vil budsjett 2024 utgjøre 271 mill. kr som er en budsjettøkning på 48%.

1103690	År 2022	År 2022	År 2023	År 2024	
PENSJON	Faktisk	Årsbudsjett beregninger			
SPK	169 150	163 944	163 937	264 400	
Buffer			15 000		
Medlemstrekk	-21 285	-20 238	-22 300	-22 730	
Delsum	147 865	143 706	156 637	241 670	
Arb.g.avgift	21 175	17 245	18 796	29 000	
Avsetning	-5 221			330	Avrundet
Samlet	163 819	160 951	175 433	271 000	
RNB-økning, se note 4			7 300		
			182 733	271 000	88 267
					48,3 %

2024-prognosen fra SPK 31.5.23 bygger på forutsetning om lønnsvekst på 4,5% (som på dette tidspunkt var SSBs anslag for lønnsvekst 2024).

8.2.3 Forklaringsfaktorer

Pensjonskostnadene fra SPK består av kostnadskomponentene 1) ordinær premie 2) endringspremie 3) administrasjonspremie og 4) solvenspremie. Pensjonskostnadene, særlig endringspremien, er sterkt påvirket av slike faktorer som

- årlig lønnsvekst
- årlig G-regulering
- antall som tar ut AFP, og tidspunkt for uttak
- antall alderspensjonerings, og tidspunkt for uttak

For 2024 påvirkes prognosen også mye av solvenspremien. Dnk har nå en negativ differanse mellom kravet til premiereserve og størrelsen på pensjonsmidlene; jfr kontoutskrift fra SPK. Solvenspremie skal redusere underdekningen og for 2024 utgjør denne premien 57,5 mill. kr. Dette til forskjell fra prognose 2023 da Dnk hadde overdekning og solvenspremien var negativ (gav fratrukk i prognosen).

8.2.4 Inneværende år

I 2022 ble SPK-kostnadene 39 mill. kr lavere enn hva årsprognosen fra SPK fortalte.

For inneværende år 2023 er situasjonen motsatt da årsprognosen blir kraftig overskredet. Vårt budsjett 2023 bygger på opprinnelig SPK-prognose på 163,9 mill. kr, men i vårt budsjett la vi inn en buffer på 15 mill.kr. I mellomtiden har SPK 28.2.23 oppdatert årsprognosen til 171 mill. kr. Pr oktober, etter 5 terminer, er imidlertid Dnk allerede belastet for 254 mill. kr. Vi forventer nå at årets SPK-regning kan bli på hele 284 mill. kr. Dette betyr en merkostnad på 120 (eller 113) mill. kr målt mot de to SPK-prognosene.

Årets høye lønnsoppgjør sammen med G-reguleringen forklarer mye av pensjonsøkningen i 2023. Det vises også til effekten av solvenspremien; jfr pkt 8.2.3.

8.3 Tilskudd

Tilskudd omfatter budsjettgruppe 2 og 3 og inngår dels i budsjettet for rettssubjektet Den norske kirke, prefiks 110, dels på Kirkerådet, prefiks 120, men likevel hovedsakelig i bispedømmerådernes budsjetter. Vi viser til kap 10.4.

8.3.1 Budsjettgruppe 2

Tilskuddsnivået fra 2023 er videreført for alle tilskuddsmottakere. Samlet har budsjettgruppen et budsjett på 576 mill. kr.

TILSKUDD BUDSJETT ÅR 2024 - BUDSJETTGRUPPE 2		
16.11.2023	Alle tall hele 1000 kr	
Tilskuddsområde	År 2023	År 2024
Trosopplæring	356 220	370 119
Oslo og Nidaros domkirker	5 947	6 178
Diakoni, undervisn og kirkemusikk mv	190 524	197 967
Kvalifiseringsstipend	0	1 697
Sum budsjettgruppe 2	552 691	575 961
<i>Ihht fordelingsvedlegg 16.11.23</i>		

Budsjettforslaget inkluderer midler til kvalifiseringsstipender for kirkemusikere, undervisningsansatte og diakonimedarbeidere. Hensikten med en slik ordning er at disse profesjonene kan kvalifisere seg til vigsling som kantor, kateket og diakon. Avsatt stipendbeløp utgjør 0,3% av budsjettgruppe 2, og er finansiert gjennom bispedømmenes tilskuddsmidler.

I utgangspunktet er tilskuddsnivået på 4,21% men fratrukket ovennevnte 0,3% betyr dette en netto tilskuddsøkning på 3,91% til trosopplæring, domkirkene, diakoni, undervisning mv.

8.3.2 Budsjettgruppe 3

Budsjettgruppe 3 inngår i budsjett for rettssubjektet Den norske kirke, prefiks 110, og omfatter 2 hovedgrupper slik som beskrevet i kap 2.1.

TILSKUDD BUDSJETT ÅR 2024 - BUDSJETTGRUPPE 3		
Tilskudd til andre	Bud 2023	Budsjett 2024
161123	etter RNB	tildelt
1105210:	<i>a</i>	<i>b</i>
Døvekirken	13 186	13 741
KABB	398	1 415
KIFO	7 728	8 053
Vake	4 731	4 930
Samisk bibeloversettelse	1 865	1 944
Kirkelig utdanning i Nord	6 964	7 257
Kirkens SOS	1 554	1 619
	36 426	38 959
1105220:		
Internasjonale og øk.org	10 362	10 798
Sum bud.gruppe 3	46 788	49 757
<i>Vake = Kirkelig ressurscenter mot seksuelle overgrep</i>		
<i>KABB = Kristent arbeid blant blinde og svaksynte</i>		

Tilskuddsnivået fra 2023 etter revidert nasjonalbudsjett er videreført og justert opp med 4,21% for alle tilskuddsmottakerne i budsjettgruppe 3.

Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (KIFO) og Kirkerådet undertegnet i 2021 en avtale som danner rammen for Kirkerådets tilskudd til KIFO. Avtalen trådte i kraft 1. januar 2022. Kirkerådet har derfor ikke bedt KIFO om å sende inn budsjettsøknad for 2024. De øvrige seks tilskuddsmottakerne under andre institusjoner og kirkelige formål har levert budsjettsøknad for 2024. Disse søknadene er behandlet av sekretariatet, som anbefaler en videreføring av nåværende tilskuddsnivå med 4,21 % økning for alle. Tilskuddet til internasjonale og økumeniske organisasjoner er også økt med 4,21 %, noe som fører tilskuddet nærmere målsetningen om 11 mill. kr i året til dette formålet.

KABB vil, i tillegg til videreføringen av nåværende tilskuddsnivå, også få et ekstratilskudd for 2024 på 1 mill. kr. Dette er en støtte til prosjektet "Salmebok for alle", som skal bidra til at personer med synshemminger og lesevansker får tilgang til salmeboken. Dette prosjektet vil være en del av oppfølgingen av Kirkemøtets vedtak om universell utforming, sak KM 7/23. Disse ekstramidlene vil følge samme utbetalings- og rapporteringsrutiner som øvrige tilskudd i budsjettgruppe 3.

9 Bispedømmerådene

9.1 Budsjett 2024

Bispedømmerådene er budsjettert med et forbruk lik tildelingen; jf pkt 2.4 foran. Målt mot budsjett 2023 etter RNB er bevilgningsøkningen 4,21%.

	Bispedømmerådene - fordelt				
16.11.2023	bud.gr 1	bud.gr 2	bud.gr 3	Sum	
År 2024	1 405 336	563 821	0	1 969 157	
År 2023	1 346 440	542 669	0	1 889 109	etter RNB

9.2 Budsjettprofil

Størsteparten av utgiftene for bispedømmene er personalkostnader. Oversikten under viser at disse utgjør 64,5% og hvis man inkluderer tilskuddene (hvor mesteparten er tilskudd til lønn) er andelen hele 92,3%. De største resterende budsjettposter er reiser, tjenestekjøp (kontogruppe 67), husleie/kontorer samt møter/kurs.

Budsjettprofil bispedømmerådene						
Klasse 5	Klasse 4	Gruppe 63	Gruppe 71	Gruppe 68	Gruppe 67	
Personale	Tilskudd	Kontorer	Reiser	Møter/k	Tjen.kjøp	
64,5 %	28,7 %	1,6 %	2,2 %	1,5 %	1,7 %	100,2 %
93,2 %						
<i>Basert på budsjett år 2023 prefiks 200</i>						

10 Nasjonale funksjoner og råd

Dette gjelder avdelinger med nasjonale funksjoner og råd, og består av Kirkerådet, prefiks 120, rettssubjektet Dnk, prefiks 110 samt Bispemøtet, prefiks 130.

For personalkostnadene er det lagt til grunn en lønnsvekst på 4,9% i overenstemmelse med regjeringens anslag.

10.1 Samlet

Det fremlegges forslag om et årsbudsjett samlet for nasjonale funksjoner og råd på 647 mill.kr. Det er en økning i størrelse 32,4 mill. kr i forhold til budsjett 2023, etter RNB.

Uten pensjon og kirkevalg er budsjettet på 363,5 mill. hvilket er på samme nominelle nivå som for 2023.

Nasjonale funksjoner og råd		
Enheter	Bud -23	Budsjett
14.11.2023	e RNB	år 2024
rDnk	484 358	526 456
Kirkerådet	119 624	107 952
Bispemøtet	10 646	12 643
Samlet	614 628	647 051
inkl pensjon	182 734	271 000
inkl valg	67 953	12 500
Ex pensjon&v	363 941	363 551

10.2 Bispemøtet, prefiks 130

Bispemøtet er et lovfestet sentralorgan i Dnk og har som oppgave å samordne de gjøremål som ligger til de enkelte biskoper.

Budsjettet inkluderer 1 mill. til vigslingsregisteret og 1,15 mill. for prosjekt *Veien til vigsling*. Kandidatavlønning Olavstipend har siden 2023 inngått i Bispemøtets budsjett.

130	Budsjettutvikling	
Bispemøte	År 2023	År 2024
Inntekter	-120	-120
Tilskudd		1 150
Personale	7 031	7 451
Driftsutg	3 735	4 162
Samlet	10 646	12 643

10.3 Kirkerådet, prefiks 120

Kirkerådet, prefiks 120, omfatter primært midler til Kirkerådets seksjoner, herunder personalkostnader.

10.3.1 Samlet budsjett fordelt pr koststed

Budsjettreduksjonen skyldes primært at kirkefagsmidler i størrelse 19 mill. kr til prioriterte satsinger, som tidligere var på prefiks 120, nå er flyttet til rettssubjektet Den norske kirke, prefiks 110. En del HR-kostnader er også flyttet til prefiks 110.

Koststed	År 2023	År 2024
Årsbudsjett KR prefiks 120		
3120 Direktør og stab	9 189	10 740
3201 Kirkefag og økumenikk	18 922	3 433
3220 Diakoni og samfunn	7 007	6 677
3230 Barn, unge og trosoppl	8 874	9 105
3240 Gudstjenesteliv & kultur	7 154	7 867
3271 Økumenikk & dialog	4 841	4 990
5110 Tilskudd trosopplæring	4 931	5 139
5120 Tilskudd diakoni	3 522	3 593
3410 Samisk kirkeliv	8 133	8 097
3110 Kommunikasjon	7 926	9 285
3101 Fellesutg admin	9 435	9 821
3301 Forvaltning stab	3 654	2 747
3310 HR og admin	15 275	12 325
3501 Juridisk	7 688	8 177
3601 Øk & virksomhet	5 073	5 956
Totalt 120	121 624	107 952

10.3.2 HR og administrasjon

120-koststedet *HR og admin* har et totalbudsjett på 12,3 mill. Budsjettreduksjon forklares ved at digitaliseringsprosjekter er flyttet til nytt 110-koststed. Utover seksjonskostnader innbefatter budsjettet:

- Medarbeiderutvikling, 2 mill. kr
- LIM 500t og rekruttering 540t

10.3.3 Andre koststeder

Budsjett for *Fellesutgifter administrasjon* omfatter primært kostnader knyttet til leie av kontorer i Kirkens hus, Rådhusgaten 1-3. Budsjett for *Direktørens stab* er økt, vesentlig som følge av at 2 årsverk er flyttet fra seksjon HR og administrasjon.

10.4 Felleskostnader rettssubjektet Den norske kirke, prefiks 110

Felleskostnader, prefiks 110, omfatter midler til aktiviteter felles for alle enheter i Den norske kirke. Dette inkluderer drift av folkevalgte råd på nasjonalt nivå, Kirkemøtet, Kirkerådet klagenemnd, kontrollutvalg m.v.

10.4.1

Det fremmes forslag om årsbudsjett på 526,5 mill. kr. Beløpet, og økningen i forhold til budsjett 2023 er ikke fullt sammenlignbart da kirkefagsmidler i størrelse 19 mill. kr er flyttet prefiks 110 (fra prefiks 120). Tilsvarende gjelder for HR-midler, i størrelse 5 mill. kr.

Den reelle økningen er knyttet til økte pensjonskostnader. Noe av denne økningen er «inndekket» gjennom budsjettreduksjon for FØ (se 10.4.5) og kirkevalg.

rDnk prefiks 110		År 2023	År 2024
<i>161123</i>	Koststed	budsjett	budsjett
1310	Kirkemøtet, nemnder	4 157	5 588
1320	Kirkerådet, nemnder	2 304	2 503
3121	Organisasjonsutvikling	6 396	12 647
1220	Ungdommens kirkemøte	712	887
1330	MKR	2 880	3 360
3210	Kirkefag og økumenikk		19 042
5120	Tilskudd diakoni	1 643	1 712
5220	Tilskudd internasjonale	10 362	10 798
1340	Samisk kirkeråd	456	766
3110	Kommunikasjon	25 703	25 946
3150	Medlemsregistre	13 885	13 686
3301	Forvaltning stab	2 135	3 120
3310	HR		5 171
3330	Felles arkivenhet	6 545	7 844
3335	Digitalisering	66 758	67 384
3590	Kirkevalget	67 953	12 500
3601	Øk & virksomhet	34 166	27 630
3610	Felles øk.enhet (FØ)	14 143	-4 088
3690	Pensjon	182 734	271 000
5210	Tilskudd institusjoner	36 426	38 960
	Totalt 110	479 358	526 456

Ad budsjettreduksjon kirkevalg:

Kirkevalgets reduksjon på 55 mill. kr fra 2023 er en ikke-reell nedgang.

Overføring av ubrukte valgmidler fra tidligere år har teknisk økt budsjett 2023.

10.4.2 Digitalisering

Seksjon digitalisering er motoren i kirkens arbeid med digitalisering. Koststedet har et budsjett på 67,4 mill. kr hvorav 39 mill. kr er direkte knyttet til digitaliseringsprosjekter; jfr pkt 7.1. En annen større driftspost er lisenser som utgjør 6,5 mill. kr.

10.4.3 Økonomi- og virksomhetsstyring

Koststedet *økonomi- og virksomhetsstyring* har et budsjett på 27,6 mill. kr. Dette inkluderer disse prioriteringer og prosjekter:

- Digitaliseringsbudsjettet nøkkeltall og statistikk, 6.3 mill. kr
- Innsamling og givertjeneste, 1 mill. kr
- Rådgivning og digitalisering, 1 mill. kr

10.4.4 Kommunikasjon

Avdeling *kommunikasjon og samfunnskontakt* har et bredt ansvarsfelt. Blant annet forbereder og gjennomfører avdelingen større nasjonale kampanjer knyttet til kirkelige handlinger og markering av høytider, herunder innhold og annonser i digitale kanaler og målrettet annonsering. Årsbudsjettet for koststedet kommunikasjon er på 26 mill. kr. Den største budsjettposten er Kirkens nettside på 16 mill. kr. Dette omfatter *kirken.no*, *skjerikirken* og *ressursbanken*.

10.4.5 FØ

Seksjon *Felles økonomienhet* (FØ) er budsjettert med inntekter på 37 mill. kr. Med samlede kostnader på 32,9 mill. kr gir dette netto årsbudsjett på pluss 4,1 mill. kr. Den største kostnadsposten er kjøp av regnskapstjenester fra Aider på 13 mill. kr.

10.4.6 Kirkefag

Dette gjelder prosjekter som tidligere tilhørte prefiks 120, og budsjett på 19 mill. kr gjelder primært

- Digitaliseringsprosjektet Kirkelige handlinger og aktiviteter, 6.9 mill.
- Digitaliseringsprosjektet Kirka vår, 5.2 mill.kr
- Prioritering Barn og unge, 5.8 mill.kr
- Universell utforming, 0.7 mill. kr

10.4.7 Organisasjonsutvikling

Organisasjonsutvikling, tidligere kirkelig organisering, har et årsbudsjett på 12,6 mill. kr og 4 årsverk. Arbeidet med kulturbygging og interninformasjon og utvikling av en kompetansestrategi for hele kirken, er også lagt hit. I beløpet inngår tilskuddsmidler for 5 mill. kr. Gjennom RNB 2023 i mai ble driftsutgiftene tilført 3 mill. kr og dette driftsnivået er også videreført for 2024.

11 Langtidsprognoser

Det følger av budsjettreglementet at Kirkerådet skal utarbeide et rullerende langtidsbudsjett på budsjettgruppenivå på minimum 3 år. Langtidsbudsjettet vedtas av Kirkemøtet.

I fjorårets budsjettsak KR 94/22, under langtidsbudsjettet, ble det pekt på en rekke faktorer som påvirker fremtidig økonomi for Dnk:

- Statlig bevilgningsnivå (statsbudsjettet)

- Lønns- og prisutvikling
- Pensjonskostnader
- Bemanning- og rekruttering
- Nivå for satsingsområder
- Uforutsette situasjoner (eksempel: covid-19)

Sammen med årsbudsjett 2023 ble det presentert en budsjettprognose for årene 2024-2027; jfr KR 94/22. Premisset var en situasjon med realnedgang, dvs med forutsetning om at de statlige tilskudd ikke var tilstrekkelig for å møte pris- og lønnsveksten.

Prognosene, sammen med ulike scenarier, ble våren 2023 presentert og drøftet i ulike lederfora.

Langtidsprognosen er i tabellen under oppdatert og videreført. Nøkkelfaktoren er avstanden mellom forventet inntektsvekst opp mot kostnadene, primært lønnskostnadene. Lønnskostnadene utgjør i størrelse 60% av Dnk-budsjettet og er derfor den viktigste kostnadsfaktoren.

Prognosen bygger overveiende på de samme forutsetninger som tidligere:

- Realnedgang alle år, slik
 - o Tildeling 2025 og 2026 1 prosentpoeng svakere enn lønnsvekst
 - o Tildeling 2027 og 2028 2 prosentpoeng svakere enn lønnsvekst
- Digitalisering gir effektiviseringsgevinst fra år 2027
- Pensjonskostnader har 1 prosentpoeng sterkere vekst enn lønnskostnader
- Tilskudd (kostnad) følger i takt med inntektene.
- Øvrige forutsetninger framgår av tabell

	Dnk langtidsprognose		Basisbudsjett	2025-26	Prognoser		2027-28	Prognoser	
nov.23				vekst	år 2025	år 2026	vekst	år 2027	år 2028
	Case realnedgang %-poeng (lønnsvekst>inntektsvekst)			-1 %			-2 %		
a	Statlig tildeling	2024	-2 573	1,03	-2 650	-2 730	1,02	-2 784	-2 840
b	Tilskudd		576	1,03	593	611	1,02	623	636
c	Finansinnt	fast	-30	0	-30	-30	0	-30	-30
d	Driftsutgifter	2 027							
e	Personal	60 %	1 216						
f	hvorav pensjon		225	1,05	236	248	1,05	260	273
g	hvorav lønn		991	1,04	1 031	1 072	1,04	1 115	1 160
h	Driftsutgifter	40 %	811						
i	hvorav digitalisering		95	1,04	99	103	0,98	101	99
j	hvorav driftsutg		716	1,04	744	774	1,04	805	837
k	Sum utgifter		2 573		2 674	2 778		2 875	2 975
l	Årsunderskudd		0		23	48		90	135
	Underfinansiering i %				-0,9 %	-1,8 %		-3,2 %	-4,8 %
m	Akkumulert underskudd					72		162	297
	Forutsetning				uten tiltak			uten tiltak	
	Forutsetninger								
	Basisbudsjett er tett på budsjettforslag 2024 men med avvik for pensjon og finans								
b	Tilskudd (kostnad) følger inntektsveksten								
g, j	Veksten for lønn- og driftsutg er 1 %-poeng høyere enn inntektsveksten, men øker til 2 %-poeng siste 2 år								
f	Veksten for pensjon øker 1 %-poeng mer enn lønnsutgiftene								
i	Satsinger/prioriteringer/digitalisering følger driftsutg de to første årene, men deretter reduksjon, ref eff.gevinst								

Ut fra denne langtidsprognosen vil Dnk få underdekning i 2025 på 0,9% eller 23 mill. kr som ytterligere økes i 2026 til 1,8% eller 48 mill. Gitt ovennevnte vil akkumulert underskudd utgjøre 72 mill. kr hvis tiltak ikke er satt inn. For 2027 og 2028 er prognoseutviklingen ytterligere svekket ved at lønn er lagt inn med 2%-poeng høyere vekst enn inntektene. Dette er den viktigste forklaringen på at årsunderskudd 2027 og 2028 økes til hhv 90 mill. og 135 mill. Dette hviler igjen på forutsetningen om at det ikke er satt inn reduserende tiltak gjennom perioden på fire år.

Prognosen viser et mulig utviklingsscenario basert på et sett av forutsetninger med stor usikkerhet.

I innstillingen fra årets Kirkemøte (august 2023) ber komite C om at Kirkerådet legger fram «en best mulig langtidsprognose for de nærmeste 3 årene til neste Kirkemøte. Prognosen kan med fordel si noe om hvilke midler som er bundet og hvilke som er frie, for å gi Kirkemøtet en bedre mulighet til å prioritere gjennom å fatte vedtak om fordeling av midler for årene som kommer».

Kirkerådet vil på Kirkemøtet i april 2024 legge opp til en bredere behandling av innspill til overordnet prioritering for kirken fremover. I forkant av dette vil Kirkerådet tidlig i 2024 behandle en økonomisak hvor langtidsprognosen utdypes og kommenteres nærmere.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Denne sak beskriver de økonomiske rammer for budsjettåret 2024, og med tilhørende konsekvenser. Budsjettet fremlegges med forslag om underbalanse på 42,8 mill. kr som må dekkes fra egenkapitalen.

I utgangspunktet er egenkapitalen ikke på et nivå som anses tilfredsstillende, og budsjettforslaget vil svekke egenkapitalen ytterligere. Dette er en uheldig utvikling, også sett i lys av at man må forvente et større underskudd 2023 som følge av høy pensjonsbelastning.